

11-1-2018

ปรมาจารย์แห่งคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิทธิศักดิ์ ธรรมชาติ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal>

Part of the [Medicine and Health Sciences Commons](#)

Recommended Citation

ธรรมชาติ, สิทธิศักดิ์ (2018) "ปรมาจารย์แห่งคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," *Chulalongkorn Medical Journal*: Vol. 62: Iss. 6, Article 2.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/clmjjournal/vol62/iss6/2>

This History of Medicine is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn Medical Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

ปรมาจารย์แห่งคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วางรากฐานทางสรีรวิทยาคนแรกของประเทศไทย

รูปที่ 1. ศาสตราจารย์ หลวงลิปิจธรรมศรีพัตต์
นายแพทย์ลี ศรีพัตต์

ศาสตราจารย์ หลวงลิปิจธรรมศรีพัตต์ (รูปที่ 1) เกิดเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2440 ณ บ้านคลองสาน กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาจากโรงเรียนราชแพทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2458 ได้รับพระราชทานทุนของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร์ อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก เป็นรุ่นแรกไปศึกษาวิชาแพทย์ต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกา จนสำเร็จปริญญา M.D. จากมหาวิทยาลัย UNION แล้วเป็นแพทย์ฝึกหัดที่โรงพยาบาลอัลบาเนียเนนเนอราลที่มหานครนิวยอร์ก เมื่อกลับมายังประเทศไทยเริ่มรับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาสรีรวิทยาที่คณะแพทยศาสตร์ กระทรวงธรรมการ ต่อมาเป็นหัวหน้าแผนกสรีรวิทยา, รักษาคนบดีคณะเภสัชกรรมศาสตร์ รองอธิบดีและศาสตราจารย์กรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กระทรวง

สาธารณสุข สุดท้ายได้เป็นอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และประธานคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนเภสัชกรรม (องค์การเภสัชกรรม)

ศาสตราจารย์ หลวงลิปิจธรรมศรีพัตต์ เป็นผู้ทำงานอย่างละเอียดถี่ถ้วนรอบคอบ ปกครองบังคับบัญชาด้วยความเมตตากรุณา แผงด้วยความดีเด็เดี่ยว เอาใจใส่ต่อนักศึกษา อุทิศตนให้กับการสอนนิสิตแพทย์ในคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ทั้ง ๆ ที่ท่านรับราชการประจำในกระทรวงสาธารณสุข ท่านได้วางรากฐานการเรียนการสอนวิชาสรีรวิทยาและเภสัชวิทยา จึงนับได้ว่าท่านเป็นอาจารย์ทางสรีรวิทยาคนแรกของเมืองไทย

ผู้มีความมั่นคงทางวิชาการไม่ยอมก้มศีรษะให้กับผู้มีอำนาจทางการเมือง

รูปที่ 2. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชูบ ไซติกเสถียร

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชูป ไซติกเสถียร (รูปที่ 2) เกิดเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2445 ได้รับทุนส่วนพระองค์ของสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ไปศึกษาที่ประเทศอังกฤษได้รับปริญญา M.R.C.S. (London), (England) เมื่อ พ.ศ. 2496 ต่อมาได้รับทุน 6 เจ้าฟ้าของสภาอากาศไทยไปศึกษาต่อในวิชาศัลยศาสตร์และฝึกงานที่ St. Thomas Hospital และ West – minster, London กลับมาปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภาอากาศไทย เมื่อ พ.ศ. 2474 ในตำแหน่งศัลยแพทย์ ศัลยแพทย์หัวหน้าและศัลยแพทย์หัวหน้าแผนกภาควิชาศัลยศาสตร์จนเกษียณอายุ

ผลงานที่สำคัญของท่าน

ท่านเป็นกรรมการฝ่ายแพทย์ในกรณีสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล (รัชกาลที่ 8) โดยท่านไปเบิกความเป็นพยานศาล ด้วยการพูดซ้ำอย่างชัดเจนยืนยันความเห็นทางด้านวิชาการแพทย์อย่างมั่นคงท่ามกลางประชาชนที่ไปฟังอย่างล้นหลาม ซึ่งเป็นที่พอใจของผู้ฟังเป็นอย่างมาก โดยอธิบายความหมายของคำว่า Cadaveric Spasm อย่างชัดเจน และยังเป็นผู้สังเกตการณ์การปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์พยาบาลของสภาอากาศไทย ในราชการสงครามเกาหลีทั้งในประเทศเกาหลีและญี่ปุ่น รวมทั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการแพทย์ต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุขและคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และอื่น ๆ อีกมาก

แพทยศาสตรบัณฑิตหลักสูตรใหม่ท่านแรกของอาจารย์ออร์โธปิดิกส์ในประเทศไทย

รูปที่ 3. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ เล็ก ณ นคร

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ เล็ก ณ นคร (รูปที่ 3) เกิดเมื่อ พ.ศ. 2451 จบการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต (รุ่นที่ 38) พ.ศ. 2475 จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาได้รับเลือกเป็นแพทย์ประจำบ้าน แผนกวิชาศัลยศาสตร์ ท่านมีรูปร่างสูงใหญ่เป็นนักกีฬาเกือบทุกประเภท ทำงานใกล้ชิดกับท่านศาสตราจารย์ นายแพทย์ ที. พี โนเบิล มาก คล่องการทำงานและภาษาอังกฤษดี จึงเป็นศิษย์ที่รักมากของท่านศาสตราจารย์ นายแพทย์ โนเบิล เป็นศัลยแพทย์ทั่วไปที่สอนวิชาออร์โธปิดิกส์เป็นท่านแรก ตั้งแต่ยุคทองของออร์โธปิดิกส์เรื่อยมาจนถึงยุคกลาง ท่านมักจะลงมือรักษากระดูกหัก ข้อมเคลื่อนไหวและเข้าเฝือกด้วยตัวเองเสมอ

เมื่อปี 2490 ได้มีการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ท่านอาจารย์หลวงเฉลิมพรหมมาศ ได้ขอให้ท่านย้ายมาเป็นหัวหน้าวิชาศัลยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ และได้โอนมาเป็นศาสตราจารย์ในแผนกศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และทำการสอนวิชาออร์โธปิดิกส์ขึ้นในคณะฯ

ท่านเดินทางไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทุนของรัฐบาลสหรัฐ ที่ St. Louis และโรงพยาบาลทหารที่ San Antonio เมื่อกลับมาได้นำวิชาออร์โธปิดิกส์แผนใหม่มาปรับปรุงระบบงานและการศึกษาให้เจริญรุดหน้า ท่านยังได้รับทุน China Medica Board ไปศึกษาและดูงานกับศาสตราจารย์นายแพทย์ ฮอด ชัน ที่ประเทศฮ่องกง ซึ่งมีชื่อเสียงเกี่ยวกับการผ่าตัดรักษาวัณโรคกระดูกสันหลังของโลกในยุคนั้น

ในปี พ.ศ. 2507 ได้จัดตั้งแผนกวิชาออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัดขึ้น ในคณะแพทยศาสตร์ฯ ท่านได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัดเป็นท่านแรก จนกระทั่งเกษียณอายุราชการ ในปี พ.ศ. 2511

ศ.นพ. เล็ก ณ นคร เป็นศัลยแพทย์ออร์โธปิดิกส์ที่มีความรู้ ในวิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ เป็นผู้ริเริ่มและบุกเบิกศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์สมัยใหม่รุดหน้าจนเป็นที่รู้จักและยอมรับในวงการแพทย์ไทย ท่านเป็นที่รักและเคารพของศิษย์ มีความสามารถพิเศษในการสอน ท่านใจเย็น พุดซาเข้าใจง่าย

ผลงานทางวิชาการที่สำคัญ

1. นำเอา Lottes Intramedullary nail มาใช้ทำผ่าตัดรักษากระดูกพีเวอร์และกระดูกทึบเปียหัก โดยใช้ตามในโพรงไขกระดูก
2. ทำผ่าตัด Hibbs and Albee Spinal Fusion ในการรักษาวัณโรคกระดูกสันหลัง
3. สอนและทำศัลยกรรมทางมือ (Hand Surgery)
4. สอนวิธีดึงกระดูกข้อเคลื้อน กระดูกหัก และเข้าเฝือก

จักษุแพทย์คนแรกแห่งประเทศไทย

รูปที่ 4. ศาสตราจารย์ พันโท นายแพทย์หลวงประจักษ์เวชสิทธิ์

ศาสตราจารย์ พันโท นายแพทย์หลวงประจักษ์เวชสิทธิ์ (รูปที่ 4) เกิดเมื่อวันที่ 27 เดือนสิงหาคม 2436 ณ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จบเป็นแพทย์หลักสูตร 4 ปี เมื่อพ.ศ. 2485 นับเป็นรุ่นที่ 21 ของโรงเรียนราชแพทยาลัย แล้วมาปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในตำแหน่งจักษุแพทย์ผู้ช่วย

ได้เขียนบทความเรื่อง การรักษาริดสีดวงตา ลงในวารสารทางการแพทย์ เล่มแรกของประเทศไทย คือหนังสือจดหมายเหตุการแพทย์ ของสภากาชาดสยาม เล่ม 1 เดือน เมษายน พ.ศ. 2461 ท่านได้ไปศึกษาต่างประเทศและกลับมาบุกเบิกแผนกจักษุกรรมโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในปี พ.ศ. 2467 อันนับได้ว่าเป็นแผนกจักษุกรรมแห่งแรกของไทย และคนแรกแห่งประเทศไทยอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2490 เมื่อจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ขึ้น ในบริเวณโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ท่านก็ได้มารับราชการในตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาจักษุไสต ศอ นาสิก และลาริงคัลวิทยา ทำงานทั้งทางวิชาการ และให้บริการ จนภาควิชาจักษุมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและนิยมของประชาชนโดย

ทั่วไปได้เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ นอกจากนี้ยังได้ทำงานให้กับสภาอากาศไทยในฐานะรองผู้อำนวยการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จนเกษียณอายุราชการ และได้รับพระราชทานปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

ท่านยังทำงานให้กับแพทย์ส่วนรวม โดยเป็นกรรมการและปฎิคมของแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยหลายสมัย และเป็นผู้เริ่มก่อตั้งสมาคมจักษุ โสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทยขึ้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2498 ได้รับเลือกตั้งให้เป็นนายกสมาคมคนแรกและอีกหลายวาระหลายสมัยอันเป็นเกียรติแสดงคุณงามความดีของท่าน นับได้ว่าเป็นแบบฉบับที่ดีต่อแพทย์รุ่นหลังอันจะทำให้วงการแพทย์ของเรามีความเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

ผู้ริเริ่มให้มีบริการและวิจัยการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย และเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับเหรียญอั่งรีตุงค์จากสภาอากาศโลก

รูปที่ 5. ศาสตราจารย์ นายแพทย์หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์
ศาสตราจารย์ นายแพทย์หม่อมหลวงเกษตร สนิทวงศ์ (รูปที่ 5) เกิดเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2451 สำเร็จ

ปริญญา M.B., จาก University of Durham ประเทศอังกฤษเมื่อ พ.ศ. 2480 หลังจบการศึกษาเข้ารับราชการที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ แผนกวิชาสูติศาสตร์ – นรีเวชวิทยา คณบดีคณะแพทยศาสตร์ และผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จนเกษียณอายุราชการ

ในส่วนการบริหารงานเป็นเลขาธิการสภาอากาศไทย (กิตติมศักดิ์) รองประธานอำนวยการมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาอากาศไทยตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง

ราชการพิเศษ

ท่านเป็นแพทย์ประจำพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และเป็นแพทย์ผู้ถวายการประสูติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชกุมาร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ รวมทั้งยังเป็นกรรมการแพทย์ในการประสูติพระเจ้าหลานเธอทุกพระองค์ นอกจากนี้ท่านเป็นหัวหน้าหน่วยแพทย์พยาบาลสภาอากาศไทยรุ่นแรกไปปฏิบัติราชการในประเทศเกาหลีร่วมกับทหารกรมผสมที่ 21 ในกรณีสงครามเกาหลี ในปี 2493 และเป็นกรรมการบริหารมูลนิธิต่าง ๆ อาทิ มูลนิธิอานันทมหิดล มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์

งานด้านบริหารงานระหว่งที่ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะแพทยศาสตร์และผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และเลขาธิการสภาอากาศไทย ท่านได้ปรับปรุงเสริมโรงพยาบาลให้มีสภาพเหมาะแก่การเป็นสถาบันการศึกษาแพทยศาสตร์ โดยปรับปรุงตัวอาคารผู้ป่วยและส่งเสริมให้มีเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพสูงเป็นผู้ริเริ่มให้มีการบริการและวิจัยวางแผนครอบครัวขึ้นในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ก่อนที่รัฐบาลจะยอมรับนโยบายของชาติ และร่วมก่อตั้งสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยในพระอุปถัมภ์ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เพชรน้ำหนึ่งทางด้านปาราสิตวิทยา

รูปที่ 6. ศาสตราจารย์ นายแพทย์อานนท์ ประทัดสุนทรสาร

ศาสตราจารย์ นายแพทย์อานนท์
ประทัดสุนทรสาร (รูปที่ 6) เกิดเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.
2461 ณ กรุงเทพมหานคร ได้รับปริญญาแพทยศาสตร
บัณฑิต จากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2486,
ปริญญาโทสาขาสารณสุขศาสตร์และเวชศาสตร์เขตร
ร้อน จากมหาวิทยาลัย ทูลิน นิวออลีนส์ รัฐลุยเซียนา
สหรัฐอเมริกา เมื่อพ.ศ. 2496 เข้ารับราชการครั้งแรกใน
ตำแหน่งอาจารย์โท แผนกพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล เมื่อ พ.ศ. 2486 และได้ย้ายมาเป็นอาจารย์
แผนกพยาธิวิทยาที่คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์ ในที่สุดเป็นศาสตราจารย์หัวหน้าแผนกวิชา
ปาราสิตวิทยาจนเกษียณอายุหลังจากเกษียณอายุได้รับ
พระราชทานแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์กิตติคุณ

นอกจากงานสอน ศ.นพ.อานนท์ ได้ทำการ
ค้นคว้าวิจัยและเขียนบทความทางวิชาการหลายเรื่อง
เช่น โรคลาเวร์โมเกรนส์ โรคที่อกปราศโมซิสในแมว
และโรคจากตัวอ่อนของพยาธิตัวดี เป็นต้น

หลังเกษียณอายุราชการ ท่านยังทำหน้าที่อาจารย์
พิเศษของภาควิชาปาราสิตวิทยา คณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้งยังเป็นแพทย์ผู้ให้การ
ตรวจรักษาผู้ป่วยที่ศูนย์บริการสาธารณสุขของกทม.
นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาพิเศษของศูนย์เอกสาร
และพิพิธภัณฑ์ อายุรศาสตร์เขตร้อน คณะเวชศาสตร์
เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ตลอดจนทำหน้าที่ในคณะ
บรรณาธิการของวารสารสมาคมปาราสิตและอายุรเวช
เขตร้อน แห่งประเทศไทยตลอดมา นับได้ว่า ศ.นพ. อานนท์
ได้เป็นแกนสำคัญในการสอนและพัฒนางานวิชาการด้าน
ปาราสิตวิทยาในคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยและในประเทศไทยอีกท่านหนึ่ง

เพชรน้ำหนึ่งในวงการสูติ – นรีเวช

รูปที่ 7. ศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัญพัฒน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา

ศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัญพัฒน์ อิศรางกูร
ณ อยุธยา (รูปที่ 7) เกิดเมื่อวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2458
สำเร็จปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย แพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัย
แห่งกรุงบอร์น ประเทศสวิส และได้รับพระราชทานปริญญา
แพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัย
แพทยศาสตร์

เคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ และหัวหน้าภาควิชาสูติศาสตร์ นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ และรองผู้อำนวยการกองบรรเทาทุกข์และอนามัยสภากาชาดไทย หัวหน้าหน่วยประสานงานหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสภากาชาดไทยร่วมกับ กรป.กลาง นำหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ออกไปปฏิบัติงานตามชนบทในจังหวัดต่าง ๆ เคยเป็น National Director ของโครงการวิจัยร่วม ระหว่างภูมิภาคเกี่ยวกับยาและอุปกรณ์การคุมกำเนิด ภายใต้การสนับสนุนขององค์การอนามัยโลก (The WHO Inter Regional Collaboration Research Project of the Evaluation of Fertility Regulating Agents) ทั้งเป็นผู้หนึ่งที่ร่วมก่อตั้งสมาคมสูติ - นรีแพทย์แห่งประเทศไทย ดำรงตำแหน่งเลขาธิการและนายกสมาคม ฯ

ผลงานที่อยู่ในความทรงจำของผู้ร่วมงานของท่าน คือ การมีส่วนร่วมช่วยสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและการบริหารของภาควิชาสูติ - นรีเวชวิทยา โดยเฉพาะในการก่อสร้างตึกสูติกรรมใหม่ที่สมบูรณ์แบบขึ้นแทนตึกเก่าในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ตลอดเวลา 36 ปีที่ได้ใช้ชีวิตทางการแพทย์ ศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัญพัฒน์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ได้ปฏิบัติหน้าที่ช่วยชีวิตและอำนวยความสะดวกให้แก่คนไข้ ซึ่งผูกโยงกับชีวิตทารกนับจำนวนพัน ทั้งนี้ย่อมเป็นข้อพิสูจน์ถึงกรรมดีที่ควรจารึกในชีวิตประวัติของท่าน

ปูชนียาจารย์คณบดีแพทย์จุฬา ฯ

รูปที่ 8. ศาสตราจารย์แพทย์หญิง ประจบ จารุจินดา

ศาสตราจารย์แพทย์หญิง ประจบ จารุจินดา (รูปที่ 8) จบแพทย์ศาสตร์บัณฑิตโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในปี พ.ศ. 2496 ท่านเข้ารับราชการกรมการแพทย์ แล้วกลับเข้าแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในตำแหน่งศัลยแพทย์ ทำหน้าที่ให้ยาระงับความรู้สึก (สมัยนั้นยังมีได้แบ่งแผนกวิสัญญีวิทยา) ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นวิสัญญีแพทย์ตั้งแต่สมัยการดมยาสลบ ยังใช้อีเธอร์หยดยังไม่มีการใส่ท่อช่วยหายใจ จบภายหลังเมื่อ

ศ.นพ.สมาน มันทาภรณ์ ริเริ่มนำวิธีการดมยาสลบ โดยใส่ท่อช่วยหายใจมาใช้เป็นท่านแรกของประเทศไทย การดมยาสลบในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ก็ได้ก้าวหน้า มาโดยตลอดจนสามารถให้ยารุ้สึกในการผ่าตัดหัวใจโดย ต้องใช้เครื่องปอดหัวใจเทียม ท่านได้สอนวิชาสัณญัวิทยา แก่นิสิตแพทย์และแพทย์ประจำบ้านมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีได้ยอหย่อนทางด้านวิชาการ นอกจากนี้ยังเป็น แม่แบบด้วยจริยธรรมแก่ลูกศิษย์เสมอมาผลงานที่สำคัญ ของท่านได้แก่การได้มีโอกาสถวายการให้ยาระงับความ รุ้สึกแด่สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ร่วมกับ

รศ.พญ.เพลินศรี จารุวร และอาจารย์ พญ.ศรีสง่า มัลลิกะมาส ท่านได้รับการไว้ความพระราชหฤทัยให้ ถวายยาระงับความรุ้สึกแด่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ และสมเด็จพระสังฆราช ถึง 2 พระองค์⁽¹⁾

เอกสารอ้างอิง

1. สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ, สมรัตน์ จารุลักษณะนันท์. 50 ปีแพทย์จุฬาลงกรณ์จุฬาลงกรณ์แพทยานุสรณ์ พ.ศ. 2490 - 2540 ประวัติดีและวิวัฒนาการ หน้า 88 - 103